

**UCHWAŁA NR VI/38/2011
RADY POWIATU GDAŃSKIEGO
z dnia 30 marca 2011r**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011 - 2013

na podstawie art. 12 pkt.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity – Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1592 z późn. zm) oraz art.35 a ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. O rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U.z 2010 Nr 214, poz. 1407 z późn. zm)

**Rada Powiatu Gdańskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się do realizacji "Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011 -2013" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Powiatu Gdańskiego**

Kazimierz Kloka

Uzasadnienie

Zgodnie z art.35 a ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U z 2010 Nr 214, poz. 1407 z późn. zm) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim opracowało powyższy projekt programu i udostępnił do konsultacji zainteresowanym instytucjom, w tym Powiatowemu Urzędowi Pracy, organizacjom pozarządowym. Program jest zgodny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych na lata 2007 – 2013.

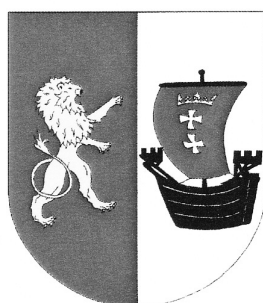
Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011 – 2013 wyznacza kierunki działań i podwaliny pod przygotowywanie konkretnych projektów na rzecz osób z niepełnosprawnością. Opracowanie i przyjęcie do realizacji powyższego programu jest niezbędne do aplikowania o środki pozabudżetowe zarówno przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej jak i organizacje pozarządowe realizujące zadania z tego zakresu.

Powyższy program został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę ds Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
DYREKTOR
Beata Kowalczyk
Beata Kowalczyk

Załącznik do Uchwały Nr VI/38/2011
Rady Powiatu Gdańskiego
z dnia 30 marca 2011r.
w sprawie przyjęcia Powiatowego
Programu Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych na lata 2011 - 2013

POWIAT GDAŃSKI

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2011 – 2013

Pruszcz Gdański 2011 r.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest wykonaniem delegacji zawartej w art.35 a ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak również dokumentem służącym realizacji niektórych elementów polityki społecznej Powiatu Gdańskiego. Jest podstawą do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia oraz uzyskania dodatkowych środków m. innymi z Europejskiego Funduszu Społecznego i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Program jest spójny z przyjętą w dniu 24 sierpnia 2007 roku „Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Gdańskim na lata 2007 – 2013” oraz Strategią Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku. Niniejszy program jest kontynuacją szeregu działań, które podjęto w ramach Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2004 – 2010 i uwzględnia zmieniające się potrzeby osób niepełnosprawnych oraz przepisy prawne i zadania powiatu wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Program określa działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia a także w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Istnieje wiele definicji niepełnosprawności. Na potrzeby niniejszego Programu przyjęto społeczną definicję niepełnosprawności, zgodnie z którą osoby niepełnosprawne postrzega się nie tyle przez pryzmat ich stanu zdrowia, co przez możliwości, jakie posiadają oraz prawa, które przysługują im w tej samej mierze, co każdemu innemu mieszkańcowi powiatu.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym między innymi poprzez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Podstawowym celem rehabilitacji społecznej jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości uczestniczenia w życiu społecznym, a więc uczestnictwa w życiu z innymi w rodzinie, środowisku lokalnym oraz życiu publicznym. Rehabilitacja społeczna służy włączeniu osób z niepełnosprawnością do życia w sferze zarówno prywatnej, zawodowej, jak i publicznej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy.

Aby ułatwić osobie niepełnosprawnej uzyskanie zatrudnienia należy:

- 1) dokonać oceny zdolności do pracy poprzez:
 - a) przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
 - b) ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
- 2) prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
- 3) przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia.

Ponadto należy odpowiednio do osoby niepełnosprawnej dobrać miejsce pracy oraz je wyposażyć.

Osoby niepełnosprawne są beneficjentami wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Nie ma zatem potrzeby deklarowania w szczególny sposób, że osobom niepełnosprawnym przysługują takie prawa człowieka, jak np. prawo do życia czy do pracy. Potwierdzenie w szczególnym akcie prawnym przysługiwania osobom niepełnosprawnym niektórych praw obywatelskich powszechnie obowiązujących może sugerować, że gdyby tego nie uczyniono, to osoby niepełnosprawne nie mogłyby z tych praw korzystać. Osoby niepełnosprawne mogą jednak w praktyce napotykać na trudności w korzystaniu z niektórych praw w związku ze swymi ułomnościami. Rzeczywiste zagwarantowanie praw człowieka wymaga zatem stworzenia mechanizmów wyrównania szans osób niepełnosprawnych i stworzenia im warunków do korzystania w pełni z praw przysługujących wszystkim obywatelom. Mówiąc inaczej, osoby niepełnosprawne powinny korzystać z pewnych szczególnych praw, swoistych dla tej grupy społecznej po to, aby mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących wszystkim ludziom. Należy jednak dbać o stałe ponoszenie świadomości o prawie

osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją oraz pełnego i równego korzystania z ich praw, poprawie komunikacji w sprawie niepełnosprawności .

Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań oznacza podjęcie działań mających na celu zmianę sposobu myślenia o potrzebach osób niepełnosprawnych. Zmiana taka wymaga ciągłego zwracania uwagi na możliwości osób niepełnosprawnych, a nie na ich ograniczenia, bo tylko to pozwoli przełamać uprzedzenia i doprowadzi w konsekwencji do akceptacji podmiotowości osoby niepełnosprawnej.

Skuteczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają charakter interdyscyplinarny a zatem za realizację tych działań odpowiada wiele resortów i urzędów - każdy w zakresie swoich właściwości. Zadania wynikające z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. realizują organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Urząd Marszałkowski, jednostki powiatowe, gminne. Poza ustawowo powołanymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych zadania te realizują liczne organizacje pozarządowe i fundacje oraz stowarzyszenia.

System instytucjonalnej pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim.

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem osób niepełnosprawnych, w formie bardzo zróżnicowanej wykonują **ośrodki pomocy społecznej**, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom ze względu na ich niepełnosprawność.

Na terenie Powiatu Gdańskiego są to:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Niepodległości 9 tel.58 6823542
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich,**
83-020 Cedry Wielkie, ul. Krasickiego 16 tel. 58 683660
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach**
83-032 Pszczółki, ul. Pomorska 18 tel.58 6839096

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przywidzu**
83-047 Przywidz, ul. Gdańska 15 tel. 58 6825132
www.gopsprzywidz.pl
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie**
83-022 Suchy Dąb, ul. Gdańska 17a tel. 58 6828682
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trąbkach Wielkich**
83-034 Trąbki Wielkie, ul. Gdańska 12 tel. 58 6837029
www.gopstrabkiwielkie.com.pl
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbudach**
83-050 Kolbudy, ul. Staromłyńska 1 tel. 58 6827289
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim**
83-031 Rusocin, ul. Rataja 5 tel. 58 6911501

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób przewlekle chorych psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego oraz osób upośledzonych umysłowo.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy wyróżniamy trzy typy placówek:

Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych;

Typ B – dla osób upośledzonych umysłowo;

Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

ŚDS zapewniają swoim mieszkańcom różnorodne formy aktywizacji i rehabilitacji poprzez treningi obejmujące zajęcia higieniczne, kulinarne, plastyczne, rehabilitacyjno-ruchowe. W ramach działalności Domu organizowane są imprezy i spotkania z rodzinami uczestników.

Środowiskowe Domy są miejscem przyjaznym dla osób niepełnosprawnych, działającym na rzecz integracji społecznej oraz angażującym się we wszystkie działania tę grupę osób.

Podstawowym zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest przede wszystkim podtrzymywanie dobrej kondycji psycho-fizycznej (pomimo istniejącej choroby) i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

Na terenie Powiatu Gdańskiego funkcjonują obecnie cztery Środowiskowe Domy Samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Marszewskiej Górze

80-047 Przywidz, Marszewska Góra tel. 505034571

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie,
placówka prowadzona przez Gminę Przywidz

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolniku

83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4 tel. 58 6839415

www.zycgodnie.pl

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie,
placówka prowadzona przez Fundację „Życ Godnie” na zlecenie Gminy Pszczółki.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, Ul. Grunwaldzka 71 tel. 58 6847553

www.psouupruszcz.org.pl

dla 24 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie,
placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z
Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim na zlecenie Miasta
Pruszcz Gdański

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krzywym Kole

83-022 Suchy Dąb, Krzywe Koło 36 tel. 58 6927113

dla 10 osób niepełnosprawnych intelektualnie , placówka prowadzona przez Caritas
Archidiecezji Gdańskiej na zlecenie Gminy Suchy Dąb.

Na poziomie powiatu działania na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzą:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego 16 tel. 58 7732085

www.pcpr.powiat-gdanski.

PCPR realizuje zadania w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez:

1. Opracowanie i realizacja powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Opracowanie i przedstawienie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.
4. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.

5. Dofinansowanie:

- a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- d) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- f) kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku

80-802 Gdańsk, ul. 3-go Maja 9 tel.58 7325200

www.pup.gda.pl

Jednostka realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, która ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy.

W ramach pośrednictwa pracy udzielana jest pomoc w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, które polega między innymi na:

- zbieraniu ofert, ich aktualizację i budowanie własnej bazy informacji o rynku pracy,
- ocenie możliwości dostosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności,
- doborze odpowiedniej pracy dla osób z określonym stopniem niepełnosprawności,
- informowaniu zakładów pracy o możliwościach zawodowych osób niepełnosprawnych i przywilejach dla pracodawców związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej.

Poradnictwo zawodowe udzielane przez PUP polega na udzielaniu pomocy w podjęciu decyzji zawodowej osobie niepełnosprawnej, czyli wyborze odpowiedniej kariery zawodowej poprzez przekazanie określonych informacji, które ułatwiłyby jej samodzielne podjęcie optymalnej decyzji zawodowej.

Dla osób niepełnosprawnych szczególnie ważne elementy informacji zawodowej dotyczą:

- możliwości szkolenia i kształcenia zawodowe go poszczególnych osób z uwzględnieniem rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu,

- różnych zawodów i specjalności, stawianych przez nie wymagań fizycznych (biologicznych) i psychicznych oraz wskazań i przeciwwskazań co do ich wykonania,
- możliwości uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie i sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- przepisów regulujących zagadnienie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- udzielanie porady zawodowej polegającej na przekazaniu profesjonalnej opinii i sugestii, dotyczącej optymalnej decyzji zawodowej na podstawie:
- przeprowadzonych badań osoby niepełnosprawnej i oceny przydatności do pracy (poznania jej możliwości i ograniczeń zawodowych),
- analizy i rozeznania szans zawodowych na rynku pracy w oparciu o indywidualną sytuację zawodową,
- wiedzy i doświadczenia zawodowego, pozostawiając jednak podjęcie decyzji zawodowej samej osobie zainteresowanej.

W procesie kształcenia ucznia niepełnosprawnego istotne jest właściwe określenie możliwości psychofizycznych ucznia oraz ukierunkowanie zawodowe. Zadanie to w dużym stopniu realizuje poradnia pedagogiczno – psychologiczna. Poradnia udziela dzieciom (w wieku od urodzenia i młodzieży) pomocy psychologiczno – pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają dwie poradnie:

Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego 2 tel.58 6823304

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Rotmance

83-010 Rotmanka, ul. Borówkowa 32

www.poradniarotmanka.com.pl

Na terenie powiatu gdańskiego działają placówki, prowadzące różne formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, dostosowane do ich potrzeb.

Warsztaty Terapii Zajęciowej służą rehabilitacji niepełnosprawnych mieszkańców powiatu w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, a których zakwalifikowano do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej.

WTZ to placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W hierarchii form mających za zadanie pomóc osobie niepełnosprawnej znaleźć zatrudnienie warsztaty są pierwszym etapem na drodze do pracy. WTZ-y mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia, a także inne podmioty. Ich tworzenie i działalność finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przy współudziale powiatu. PFRON finansuje 90% kosztów działalności WTZ.

Uczestnictwo w WTZ to codzienny pobyt w grupie uczestników pod kierunkiem instruktorów i innych specjalistów. Uczestnik bierze udział w zajęciach z zastosowaniem technik terapii zajęciowej, najczęściej w ramach tzw. pracowni, np. plastycznej, ceramicznej, przyrodniczej, komputerowej, artystycznej, fotograficznej itp. Założeniem uczestnictwa w WTZ jest rozwijanie:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających dalsze uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Każdy z uczestników objęty jest indywidualnym programem rehabilitacji, w którym określa się:

- formy i zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności, o których powyżej,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Nie rzadziej niż raz na 3 lata ocenia się realizację indywidualnego programu każdego uczestnika WTZ i jego postępy w rehabilitacji. Zalecana ocena, ma wskazać co powinno się stać z osobą niepełnosprawną, po zakończeniu jej pobytu i zajęć w WTZ. W zależności od tego, jakie są efekty realizacji indywidualnego programu, danej osobie można wskazać (jako właściwe dla niej):

- 1) podjęcie zatrudnienia w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
- 2) skierowanie do ośrodka wsparcia ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do podjęcia zatrudnienia (co nie oznacza, że za jakiś czas niepełnosprawny nie będzie mógł ponownie podjąć próby rehabilitacji w ramach warsztatów),